

Výročná správa 2009

Slovenské združenie telesnej kultúry
Múzeum telesnej kultúry v SR

Junácka 6

83280 Bratislava

muzeum.tk@stonline.sk

www.muzeum.sk

+421.2.44372427, +421.2.49249370-372

+421.911474127

SZTK - Múzeum telesnej kultúry v SR

je organizačnou jednotkou Slovenského združenia telesnej kultúry s právom konať vo vlastnom mene v súlade so všeobecne záväznými predpismi a nariadeniami, svojím štatútom a organizačným poriadkom vydaným jeho zriaďovateľom. Múzeum je evidované v registri Ministerstva kultúry v SR pod registračným číslom RM 66/2000. SZTK - Múzeum telesnej kultúry (ďalej MTK) je celoštátne špecializované múzeum s múzejnou dokumentáciou. V súlade so svojím poslaním plní funkciu metodického a koordinačného centra v oblasti svojej špecializácie, so zriadením na dobu neurčitú. Poslaním MTK je na základe prieskumu a vedeckého záujmu zhromažďovať, vedeckými metódami zhodnocovať a odborne spravovať predmety múzejnej hodnoty s afinitou k dejinám telesnej výchovy, športu a turistiky na Slovensku a iným aktivitám telesnej kultúry so vzťahom ku Slovensku. Sídлом múzea je Bratislava. Pracovisko je umiestnené v Dome športu na Junáckej ulici č. 6 v Bratislave. Oblasťou pôsobnosti je Slovenská republika. So súhlasom zriaďovateľa môže mať pracoviská a expozície aj mimo svojho sídla. Výkonný výbor SZTK v súlade s novým zákonom 206/2009 Zb. vydal v súlade so stanovami a organizačným poriadkom SZTK, na základe VV SZTK zo dňa 16.11.2009 č. 2/19, písmo a) upravený Štatút MTK v SR. Tento štatút nadobudol účinnosť dňom jeho prijatia. Zmeny, úpravy alebo doplnky štatútu je oprávnený vykonávať len zriaďovateľ na základe schválenia Rady MTK. V základných ustanoveniach štatútu je uvedené: Múzeum telesnej kultúry v SR (ďalej MTK) bolo zriadené dňom 24.10.1985 zriaďovacou listinou P-ÚV ČSZTV, podľa čl.33 ods.2 písm. h) a i) stanov ČSZTV ako účelové zariadenie Slovenského ústredného výboru ČSZTV bez právnej subjektivity. Po zániku ČSZTV a prevzatí nástupníctva Slovenským združením telesnej kultúry (ďalej SZTK) bolo MTK zaradené do systému SZTK ako špecializovaný organizačný útvar SZTK s celoslovenskou pôsobnosťou. SZTK vystupuje vo vzťahu k MTK ako zriaďovateľ.

ČINNOSŤ

V rámci svojho poslania MTK povinne a systematicky vykonáva základné odborné muzeálne činnosti a to najmä:

získavať predmety kultúrnej hodnoty alebo zbierkové predmety, odborne spravovať a vedecky skúmať zbierkové predmety, s využitím informačnej a výpovednej hodnoty zbierkových predmetov pri poskytovaní vybraných verejných služieb a budovaní vedomostného systému múzea, pomáhať rozvíjať odbornú, metodickú a dokumentačnú činnosť v oblasti telesnej kultúry na Slovensku, zabezpečovať v stanovenom rozsahu za podmienok určených všeobecne záväznými predpismi alebo predpismi stanovenými zriaďovateľom poskytovanie služieb fyzickým a právnickým osobám, v súlade so zákonom č.183/2000 Zb. spravovať špeciálnu knižnicu, ktorá je registrovaná na Ministerstve kultúry SR v Zozname knižníc SR pod registračným číslom: 3998/2000/400/3443.

Činnosť MTK je ekonomicky závislá od poskytnutia dotácie zo štátneho rozpočtu prostredníctvom Ministerstva školstva SR a od SZTK v rámci poskytovania služieb spojených s ekonomickou agendou a príspevkom na mzdy zamestnancov (tabuľka č.1). Časť financií na z vlastnej činnosti (zapožičanie zbierkových predmetov, služby fotoarchívu, knižnice a pod.). Múzeum má v stálom pracovnom pomere 3 zamestnancov, ostatné odborné a doplnkové činnosti múzea, ktoré vyplývajú zo zákona, rieši uzatváraním dohôd o vykonaní práce alebo zmluvami o dielo. V roku 2009 výrazne stúpol záujem o služby MTK poskytované v rámci bádania v oblasti histórie športu na Slovensku zo strany športových zväzov, médií, ale i študentov, doktorandov a ostatných záujemcov. Odborné služby MTK poskytované na základe cenníka služieb schválených zriaďovateľom. Výstava Šport a osobnosti bola navrhnutá na ocenenie výročnou cenou časopisu Pamiatky a múzeá. Plán práce múzea je odborne konzultovaný a schválený Vedeckou radou, pre nákup zbierok a pre posúdenie hodnoty získaných zbierkových predmetov má zriadenú Komisiu na tvorbu zbierok.

RADA MTK

Rada je najvyšším orgánom MTK v SR, schvaľuje rozpočet MTK v SR, ročnú účtovnú závierku a výročnú správu o činnosti a hospodárení, podáva návrhy zriaďovateľovi na zmeny zapisovaných skutočností v registri, rozhoduje o ďalších skutočnostiach v rozsahu a za podmienok určených v štatúte. Rada má päť členov. Zloženie členov kolégia tvoria: jeden zástupca zriaďovateľa, jeden zástupca Ministerstva školstva SR, jeden zástupca z oblasti múzejnej činnosti, jeden zástupca Slovenského olympijského výboru a riaditeľ MTK v SR.

VEDECKÁ RADA MTK

Vedecká rada je poradným orgánom MTK v SR zameraným na odborné posudzovanie krátkodobých a dlhodobých výstavných a vedecko - výskumných programov a projektov MTK v SR. Členov vedeckej rady menuje a odvoláva riaditeľ MTK v SR. Vedecká rada zasadá najmenej jedenkrát ročne. Člen vedeckej rady môže byť členom zároveň členom rady MTK a naopak. Členstvo v rade je dobrovoľnou neplatenou funkciou. Členom rady patrí náhrada preukázaných výdavkov, ktoré im vznikli pri výkone funkcie podľa osobitného predpisu. V roku 2009 zasadala 3. novembra, jej hlavným programom bolo schválenie návrhu práce múzea v jubilejnom roku jeho založenia. Členmi vedeckej rady sú: prof. M. Bobřík, PaedDr. P. Bučka PhD., PhDr. J. Drenko, PhDr. F. Kolář, PhDr. Z. Letenayová, PhDr. I. Machajdík, PhDr. B. Petřík, PhDr. F. Seman PhD, PhDr. E. Souček.

KOMISIA NA TVORBU ZBIEROK

Komisia na tvorbu zbierok je odborný orgán zriadený na posudzovanie nadobúdania zbierkových predmetov do odbornej správy múzea podľa osobitného predpisu. Komisia má päť členov: a pracuje v zložení: PhDr. M.Békessova, Mgr. V. Karácsony, PhDr. E. Kurincová, PhDr. V. Turčan, D. Salátová. Členov komisie menuje a odvoláva riaditeľ MTK v SR. Členstvo v komisii je dobrovoľnou neplatenou funkciou. Členom komisie patrí náhrada preukázaných výdavkov, ktoré im vznikli pri výkone funkcie podľa osobitného predpisu.. Komisia v roku 2009 zasadala dva krát: 8. apríla a 26. novembra. Okrem posúdenia oprávnenosti nákupnej ceny zbierkových predmetov posúdila aj oprávnenosť hodnoty zbierkových predmetov získaných zberom alebo darom v roku 2008 a k 26.11.2009.

NADOBÚDANIE ZBIERKOVÝCH PREDMETOV ODBORNÁ SPRÁVA ZBIERKOVÝCH PREDMETOV ODBORNÁ EVIDENCIA

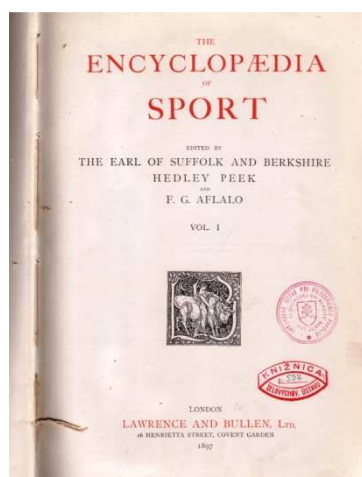
K 31.12.2009 malo múzeum v Knihe prírastov zaevidovaných 26 949 predmetov. Z toho bolo skatalogizovaných 2 915 ks, v elektronickej podobe systémom BACH bolo spracovaných 6673 jednotiek, od roku 2005 múzeum systematicky eviduje zbierkové predmety v elektronickej podobe. Predchádzajúce roky sú dopĺňané do systému priebežne, zápis sa vykonáva prostredníctvom dohôd o vykonaní práce. V roku 2009 z toho získalo 808 predmetov zbierkovej povahy, z toho kúpou 184ks v celkovej hodnote 8255€, vlastným zberom, darom alebo prevodom 624ks v hodnote 9019,3€. K najvýznamnejším akvizíciám patrí získanie olympijskej medaily zo ZOH 1964 hokejistu Františka Gregora, pozostalosti po MUDr. Michaelovi Guhrovi, či litografie významného španielskeho maliara a grafika Antoni Tápiesa. Vo fotoarchíve MTK je v knihe prírastkov celkove 12413 jednotiek . Z toho v r. 2009 bolo zaprírastkovaných 1317 fotografií . V elektronickej podobe systémom BACH je celkove spracovaných 5229 fotografií, z toho tvorí 5014 počet naskenovaných záznamov.

OCHRANA ZBIERKOVÝCH PREDMETOV

Múzeum má k dispozícii depozitné priestory chránené elektronickým bezpečnostným systémom o celkovej rozlohe 140m². Depozity slúžia okrem svojho hlavného poslania depozity ako priestoru pre uchovávanie zbierkového fondu aj ako knižnica MTK a časť plochy zaberá fond fotoarchívu. Okrem spomínaného priestoru má MTK v Dome športu pridelené ďalšie tri miestnosti slúžiace ako sklady pre výstavné prvky, knižnicu a zbierkové predmety. Depozity nezodpovedajú normám stanoveným pre uchovávanie predmetov muzeálnej povahy. Na základe dostupných informácií SZTK- MTK v SR informovalo koncom roka 2008 svojho zriaďovateľa o príprave zrušenia zmluvy o nájme zo strany Slovenského kolkárskeho zväzu na depozity na Trnavskej ulici z dôvodu možného zbúrania budovy kolkárne a požiadalo o riešenie situácie zo strany zriaďovateľa. Tato situácia pretrvala aj v roku 2009.

ŠPECIALIZOVANÁ KNIŽNICA

MTK má vybudovanú odbornú knižnicu obsahujúcu 11162 knižničných jednotiek športovej odbornej a historickej literatúry. Veľkú časť tvorí fond olympijskej knižnice. Ročný prírastok bol 302 jednotiek, z toho kúpou 13 ks v hodnote 91,45€, darom a zberom 289 ks. Funkcia knihovníka je zastrešovaná kumulovanou funkciou pracovníčky MTK. Preto od roku 2007 bola absencia samostatného odborného pracovníka pre knižničný fond riešená dohodou o vykonaní práce. Časť fondu tvorí odborná špecializovaná historická knižnica s lyžiarskou tematikou, ktorá

je súčasťou odborného pracoviska MTK v Kremnici. Knižnica je registrovaná na Ministerstve kultúry SR v Zozname knižníc SR pod registračným číslom: 3998/2000/400/3443.

PRACOVISKÁ A EXPOZÍCIE MIMO SÍDLA MÚZEA STÁLA EXPOZÍCIA LYŽOVANIA NA SLOVENSKU

Koncom roka 2001 prišlo na základe rokovania Národnej banky Slovenska- Múzea mincí a medailí v Kremnici (historické mesto na strednom Slovensku) a Slovenského združenia telesnej kultúry k prevodu fondu lyžovania, z majetku Múzea mincí a medailí do vlastníctva MTK. Tento fond, obsahujúci rôzne predmety z histórie lyžovania na Slovensku, bol vybudovaný v priebehu predchádzajúcich 15 rokov v Múzeu mincí a medailí, ktoré zároveň plnilo aj funkciu mestského múzea. Po prechode pod nového zriaďovateľa, Národnú banku Slovenska, prebehli rokovania s predstaviteľmi Mesta Kremnica, ktorí prejavili záujem o zachovanie a opätovné sprístupnenie fondu v meste. Na základe podpísania zmluvy bol vytvorený zo spoločných zdrojov priestor pre vybudovanie Stálej expozície lyžovania na Slovensku a jeho depozitu. Odborným garantom expozície ako i majiteľom zbierok sa stalo Múzeum telesnej kultúry v SR. Od roku 2003, keď bola sprístupnená nová Stála expozícia dejín lyžovania na Slovensku, múzeum získalo v rámci výstavného priestoru i plochu pre konanie príležitostných výstav. Pre správu lyžiarskeho depozitu zamestnáva formou dohody jedného odborného pracovníka. Na základe finančnej podpory Ministerstva kultúry v SR bola dňa 5. decembra 2007 slávnostne otvorená reinštalovaná Stála expozícia lyžovania na Slovensku. Expozícia ponúka na paneloch slovensko - anglickú verziu textov, časť zbierkovú obohatili predmety z najnovšej akvizície MTK (Šlachta, Židek a ďalší). Zároveň z finančnej podpory Ministerstva kultúry v SR bol vo výstavných priestoroch realizovaný projekt integrovaného kamerového bezpečnostného systému. V roku 2008 bola expozícia navrhnutá na udelenie ocenenia „ Múzeum roka“ v kategórii expozícia. Okrem stálej expozície SZTK-MTK pripravuje vo vyhradenom priestore aj dočasné výstavy. Ani v roku 2009 sa nepodarilo obnoviť trvalú spoluprácu s výkonnými orgánmi lyžovania na Slovensku.

VYUŽÍVANIE A SPRÍSTUPŇOVANIE ZBIERKOVÝCH PREDMETOV FORMOU STÁLÝCH EXPOZÍCIÍ, DLHODOBÝCH, KRÁTKODOBÝCH A PUTOVNÝCH VÝSTAV ODBORNÉ AKTIVITY

MTK v roku 2010 oslávi 25. výročie svojho založenia. Dodnes sa však nepodarilo získať, resp. vybudovať zo strany kompetentných vlastné výstavné priestory vhodné pre zriadenie stálej expozície. Preto svoje zbierky prezentuje formou krátkodobých a putovných výstav. Ročný výstavný program je sprístupnený a pravidelne obnovovaný na webovej stránke www.muzeum.sk. V roku 2009 môže múzeum konštatovať, že sa mu podarilo úspešne reінštalovať viacero vlastných pôvodných výstavných projektov.

Z projektu S batohom cez hory – časť Z histórie turistických chát a útulní na Slovensku pripravilo na vydanie publikáciu s rovnomeným názvom.

Pracovníci MTK sa aktívne zapájali do výskumnej činnosti a prostredníctvom publikačnej činnosti prezentovali svoje bádanie vo viacerých odborných časopisoch alebo v denníkoch.

Mgr. Karácsony bol členom odbornej komisie Študentskej vedeckej činnosti v odbore história. K najvýznamnejším spoluprácam patrí najmä výber, spracovanie a zapožičanie fotografií z fotoarchívu MTK pre publikáciu k 80. výročiu vzniku ľadového hokeja na Slovenku a pre STV na prípravu dokumentárnych filmov k spomínanému výročiu.

PREHĽAD VÝSTAVNEJ ČINNOSTI V ROKU 2009 VÝSTAVY REALIZOVANÉ NA SLOVENSKU A V ZAHRANIČÍ

Reinštalácie:

- **S mikrofónom za športom**

Trenčianske múzeum Trenčín

15.1.2009 - 16.3.2009

Olympijské hry v znamení osmičiek

Osemročné športové gymnázium Ostredkova Bratislava

26.1.2009 - marec 2009

Šport a osobnosti

Podtatranské múzeum Poprad

10.12.2009 - 25.4.2010

Humor(vždy) zvíťazi?

Baku, Azerbajdžan, v rámci Medzinárodného kongresu Fair pay
október 2009

90. výročiu univerzitného športu na Slovensku

spolupráca s SAUŠ

október 2009, Bratislava

Kremnica – Stála expozícia lyžovania na Slovensku Príležitostné výstavy

– 22.4. 2009

S batohom cez hory III. (70 rokov KSTL)

23.4 - 2.6.2009

**Z histórie šesťdesiatich ročníkov Medzinárodného tatranského slalomu
na fotografiách Silvester Štirca**

3.6. - 27.8.2009

Šport a osobnosti

28.8. - 20.9.2009

Humor (vždy)zvít'azí ?!

V spolupráci so Slovenským olympijským výborom , veľvyslankyňou Rady Európy pre šport, toleranciu a Fair play, Klubom Fair play SOV

21.9.-12.10

Sládkove kostoly

14.10.2009 -11.2.2010

Foto Štart (Lyžiarske fotografie z archívu týždenníka Štart)

Ostatné :

- Nitra

14.5.-16.5.2009

filatelistická výstava Slovensko 2009

nesút'ážny pozvaný výstavný exponát

- Bratislava

23.6.2009

spolupráca so Slovenským olympijským výborom pri organizovaní **Olympijského dňa**

NÁVRH VÝSTAVNEJ ČINNOSTI V ROKU 2010

BRATISLAVA

- **január – február 2010 Avion – nákupné centrum Bratislava**
v spolupráci s SOV podporná výstava k ZOHO 2010 Vancouver
- **október 2010 – január 2011 Slovenské národné múzeum Bratislava**
-

MÚZEUM PREŽITÝCHEMÓCIÍ (25 ROKOV SZTK – MÚZEA TELESNEJ KULTÚRY V SR)

reinštalácie :

- **apríl 2010 Poprad - Podtatranské múzeum**
Šport a osobnosti alebo čo nenájdete v encyklopédii športu
- **apríl – jún 2010 Košice – Technické múzeum**
Šport a osobnosti alebo čo nenájdete v encyklopédii športu
- **september 2010 – november 2010 Levice – Tekovské múzeum**
Šport a osobnosti alebo čo nenájdete v encyklopédii športu

KREMNICA (SZTK – MTK v SR, Stála expozícia lyžovania na Slovensku)

- **január - február**
Z Vysokých Tatier do Chamonix – príbeh MUDr. Michaela Guhra.
- **marec - máj**
Imrich Hornáček (9.8.1925 – 1.1.1977)
- **jún - september**
Zo života bicyklov
- **október – november**
Preteky FIS 1935, majstrovstvá sveta v lyžovaní 1970 (pracovný názov)
- **december**
Oddiel armádnych pretekárov (pracovný názov)

**PREHLAD ČERPANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV
POSKYTNUTÝCH PROSTREDNÍCTVOM FINANČNEJ DOTÁCIE
MINISTERSTVA ŠKOLSTVA SR ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU (€)
VLASTNÉ PRÍJMY**

PRÍJMY MŠSR	64075
mzdy	29875
činnosť	34200
VÝDAVKY	63954
mzdy	29833
činnosť	34121
ROZDIEL	121
VLASTNÉ PRÍJMY Z ČINNOSTI	888,48
PRÍJMY CELKOVE:	64963,48

SLOVENSKÉ ZDRUŽENIE TELESNEJ KULTÚRY

MÚZEUM TELESNEJ KULTÚRY V SR

1985 - 2010